

Месечни беседи

Общество на младите писатели

#1
Януари 2014

ИМЕНАТА -

начин на употреба
и злоупотреба

ИМЕНАТА - НАЧИН НА УПОТРЕБА И ЗЛОУПОТРЕБА

БЕСЕДА #1 29 януари 2014

По повод спорната инициатива на варненския общински съвет за промяна на 215 неславянски имена на варненски местности, оспорена от областния управител... и произтичащите питанки и разсъждения

С участието на:

Димана Сотирова. Законите на привличането: Имена

Огнян Антов. За имената... от четири ъгъла: сакрален, естетичен, семантичен и правописен

Мариан Желев. Името ми в шестнадесет часа

Елена Владова. И аз искам да се казвам Елен...

Copyright (c) Общество на младите писатели, Варна, 2014

Всички права запазени.

Протоколна бележка

Място: Варна, Дом на писателя, ул. Крали Марко 11

Часове: 18:30 - 20:30

Присъствали: 10 души

6 човека са от Обществото, 4-ма са гости, от които 2-ма - абсолютно непознати. Те мълчаливо са се присъединили. Сяда се в кръг около кръглата масичка. Печица тип "духалка" се мотка из краката като дребно куче. Организаторите обявяват, че това е нов за тях тип събирание, с предварително зададена тема и подготвени специално текстове, но без сценарий или ред и с желание за устна беседа покрай текстовете. Обявява се, че седмица след срещата ще се пуска е-бюлетин на миналите текстове, а седмица преди новата дата - анонс за бъдещите. Форматът е отворен: за пишещи и говорещи от вси страни. Опция и за дистанционни участия: ако някой се включи от друг град, пращайки текст, ще бъде прочетен. Първа четене ДС, сред нея ОА, трети четене МЖ, а последен е дистанционно прочетен текст на ЕВ. Помежду тях беседата тече: МЖ имал адрес, на който пристигали сметки, но не и писма. Теодор Иванов (ТИ) започва с град Сталин, но него го интересува възродителният процес; бидейки от Котел, разказва за местността Злостен; за есе на Бл. Димитрова за имената (писано в края на 80-те); не пропуска пропагандните внушения у бг турците тогава: страх ги било не толкова, че ще им вземат имената, а че ще им вземат... жените (това им е внушавано от емисари на вражеското разузнаване). В отворената тема за имена, прякори, местности се включват всички освен абсолютно непознатите. Те чакат своя ред и се въртят. ЕВ е болна, не е дошла, та затова в текста ѝ за всичко бе виновен личният лекар, а покрай това съсловие - и учителите. Напомняме, че от втория четене варненският общински съвет беше пък прокълнат. И тогава господата вземат словото. Първият се оказва бивш общински съветник и учител, вторият - настоящ общински съветник и лекар. Думите на първия (Д.К.) са микс от четене на стих, реминисценции на класиците Вазов, Пелин и Йовков, микс от трафарети за цивилизацията като битка на езика, Димчо на фронта, факт за валията, който с личен акт е покръстил през 1833 г. варненските местности от славянски на турски. За поанта е споделена увереността, че всичко един ден ще стане небългарско и че той лично не вярвал в младите, навярно в седящите тук и особено в провокатора от Котел. Доктор И.Б. започва с признанието, че е хем лекар, хем общински съветник и държи на парадокса на информираното съгласие; освен това турският консул лично се бъркал в местните работи, а шантажът, че смяната на

местностите ще доведе до смяна на личните документи, е активно мероприятие и пропаганден трик. И тук започва развързката, значи. Темите на Обществото, взели повод от живия живот, се разминават с темите на забърканите със смяната на имената. Двамата непознати са очаквали политическа дискусия, предложена им е обаче интелектуална рефлексия. Впрочем подробностите, изложени от доктора, са убедителни и при тази информираност Обществото клони да се съгласи с естествения ход на преименуването. Но тук идват и въпросите: защо така, с такъв негативизъм (пита МЖ); защо не се реши чиновнически цялата галимация (ОА); защо говорите глупости и в кои сайтове пишете (ТИ). Излиза, че националист.бг и родина.бг са сайтовете, с чиято идеология Д.К. се схожда и дописва. Накрая най-неочаквано докторът съветник си намира враг в лицето на ТИ, започва пряка атака срещу неговите протурски (вече) настроения, а ТИ учудващо се въздържа, само се изправя, за да поеме атаката. Не можем да се въздържим да не цитираме оценката, дадена от репортера Д.К. в Родина.Бг: МЖ е определен като диалогичен и отворен, ДС е с мило микроесе (!? - професионален термин, разбираш ли), а другите двама крайни автори са с неопределени текстове. А в думите на котленеца звучи "законна жал към преименуваните българи от ислямската вяра, но нито дума съжаление не пролича към избиваните 5 века българи", ала "всичко завърши както очаквахме - котленецът не си призна грешките и заблудите, да не говорим, че не прие и фактите". Всичко завърши с нечутите като в пустиня тихи гласове на двамата последни гости - А.Д. и Т.Н., първият се опита да припомни, че трябва да се дава смисъл, а не име, а неговата спътничка попита просто: добре, де, няма ли национална политика. И всичко завърши с пълното мълчание на Тони Ханджийски, човека, видял русалка в Аспарухово. [ОА]

Димана СОТИРОВА. Законите на привличането: Имена

Баща ми се казва Ламбрин. Неоспоримо особено и рядко срещано име. Винаги е вдъхвало уважение, само че понякога се случва някой да го обърка и да се хване за нещо по-познато. Последният такъв случай беше преди няколко седмици, когато един колега дойде и ми призна, че познава баща ми - Лафонтен. Тогава момчето се засрами, защото се смях неудържимо. Някой ден, ей

така за майтапа, ще му подаря книжка с басни и ще помоля баща ми да я подпише.

Когато майка ми била бременна с мен, той седял с негов приятел на масата и след поредната наздравница неговият приятел му предложил да кръсти детето на себе си. Щяло да носи уникално име. Примерно Лампитифор.

Баща ми се замислил. Ами ако се роди женско? Мъжът свил невъзмутимо рамене - Лампитифор...ка. Легендата говори, че баща ми приел на сериозно предложението. Добре, че родата изпаднала в ужас и се отказали. Сега спокойно го използвам като псевдоним от време на време.

Друг семеен другар пък предложил на баща ми да си кръсти децата Гъдьо и Сузана. В последствие той стана лекар, гинеколог. До ден днешен се изкушавам да звънна да си уговоря час на името на Сузана, сестрата на Гъдьо. Ако се бяха решили и сестра ми действително се казваше Гъдьо, сега сигурно щеше да е човек без никакво чувство за хумор... Моята приятелка пък толкова се зарадва на идеята, че известно време се представяше на хората така - Гъдьо! Това е френско име!

За сестра ми всъщност било отредено да се казва Ния. Само че в родилното два дни преди майка ми друга жена родила момиченце, което кръстила така. Майка ми казва, че жената била толкова грозна, че тя се уплашила и решила в никакъв случай да не използва същото име.

На мен винаги са ми казвали, че приличам на майка си. Само една приятелка на баба ми беше убедена, че приличам на баща ми и когато бях малка ми викаше Ламбринчо. По-късно в гимназията се засякох с нейната внучка. Разбрах, че баба ѝ до ден днешен така ме нарича. Ако не друго, с годините установихме, че с необикновените имена идват и необикновените истории.

Веднъж се запознах с един онлайн. Като го питах как се казва, той отговори: „Николай. Не, Петър. Не, Васил. Не, Илиян...“ Така и не помня на кое се спря, но когато аз си казах името, той ме стъписа: „Хаха, много смешно! Сега наистина кажи как се казваш!“

Малко по-късно в гимназията имах едно гадже - Дико. Моята приятелка доста се забавляваше. Обикновено ме представяше така: „Това е Димана. Тя излиза с човек на име Дико.“ И сама умираше от смях. Дори когато водихме спор, тя просто ми казваше: „Няма как да взема на сериозно човек, който излиза с човек на име Дико!“.

А моето име е Димана. Преди много ми се чудиха хората, било рядко срещано. Как ли не са ме прекръщавали през годините - Дамяна, Дилмана... В училище ме посрещаха с песен - в първите класове с „Дилмано, Дилберо“, а в гимназията - с „Чуй ме, Дилмано“ на Фамилия Тоника. Тогава, като бях подготве, в последния випуск на три варненски гимназии имаше по една Димана, а от класа на едната дори имаше един Диман. Последните години се среща все по-често. Дори започнах да колекционирам такива контакти в социалните мрежи.

Сестра ми, от друга страна, колекционира хора с интересни прякори - за кратко време в нейната компания се завъртяха хора като Шунката, Паткана, Пилето, Мечката. Познаваме също Лимката, Бебето, Колана и още много... Ако събера всички тези накуп и напиша история за тях... Абе, я по-добре да почвам от единия край.

Особените случки не спират дотук и присъстват дори в нещо толкова простичко като адресната ни регистрация. В началото живеехме на центъра, на „Крали Марко“ 21 - няколко къщи по-надолу от Дома на писателя. От 1996-та година обаче живеем на вилата. Адресът там винаги е озадачавал варненци. Преди беше местност Акчелар, сега вече се води Бриз. Когато записвахме сестра ми на училище, така и не разбрах защо беше необходимо, по лични карти писахме местност Свети Никола.

Няколко години по-късно нашият чичо, който държеше съседното лозе, почина и ни остави имота си. Баща ми беше крайно изненадан, когато отиде да узаконява прехвърлянето. Оказа се, че по някаква причина в градския план нашият парцел е изтърван и според архивите ние не живеем никъде. Доста време ни отне да се справим с бюрокрацията, да докажем, че наистина живеем там и в крайна сметка дори признаха пресечката ни за улица. Когато това се случи обаче, не бяха подготвени да измислят име и така на документите вече пишеше улица 121-ва.

И тъкмо сменихме документите си, то се оказа, че напразно сме се разходили. Година и половина след това се свика комисия, която прекръсти няколко безименни улици като нашата.

Сега вече всичко е наред - имаме адрес, имаме име на улицата... И нашите имена са си на мястото. Може и да съжалявам после, но ми е любопитно какво още може да се обърка.

Варна, 29 януари 2014

Огнян АНТОВ. За имената... от четири ъгъла: сакрален, естетичен, семантичен и правописен

Въведение

Кой от вас не си харесва името? Или познава човек, който не си харесва името?

А колко от нехаресващите името си го сменят през живота си?

Не го сменят. То не е тяхно. То е залепено за тях, когато не са били разумни.

Но пък дребни поправки в името си хората правят. Махат букви, променят форми: напр. на Димитричка цял живот ѝ викат Митка. Други пък по артистични подбуди намират повод да сменят името: Васко става Азис, Ивайло - Мариус. Трети пък съдбата ги прякоросва и най-вече средата им - напр. в криминалните среди.

Какво да кажем пък за имената на местности? Те, даже и да искат, не могат да си променят имената - ни по артистични, ни по социални причини.

Ако говорите с мен за курортите край Варна, ще чуете неизменно „Дружба“. Един чужденец или новодошъл варненец ще се чуди коя е тая „Дружба“. Аз знам, че „Дружба“ е „Св. св. Константин и Елена“ - и какво от това? Докато съм жив, ще казвам „Дружба“. Когато остана един-единствен, който знае за какво се отнася тая дружба, тогава ще стана чужденец в собствения си град.

Но аз нямам проблем с името. Когато съм станал разумен и съм се осъзнал за първи път, аз съм чул хората да наричат споменатия курорт „Дружба“. И така съм го запомнил, завинаги в рамките на моя живот.

Който има проблем с паметта, има проблем с имената, е казано... някъде.

Сега е модерно Институтът по български език към БАН през десет години да пише речници, да слага една дума, после да я сменя, променя и накрая отново да я връща или изобщо да я изхвърля отвъд кориците на речника. Хем са учени хора и знаят, че това е противоестествено. Понеже животът и живият език вървят отстраня, гледат тоя Институт и му се смеят. Животът знае, че

само времето поставя и zlepоставя думи и изрази.

Но виж, имената не времето, а хората ги сменят.

Първа гледна точка : Имената като свещена територия

Две-три години след като пузнах сайта си Anapest.Org през 2005 година, забелязах, че най-четената статия е откъс от предговор на единия от преводачите на ново издание на „1001 нощ“ - Киряк Цонев, дългогодишен посланик из арабския свят през социализма.

Там е обяснено, че арабско-ислямските имена значат, имат тълкувание изцяло, те са преводими, цитирам, „при това не как да е, а именно в притежавания почти във всички вътрешен, свещено-магически смисъл, свързан с ислямската религия.“

Нека чуем самия преводач:

„Коренът на „Аллах“ е общосемитски, а не само арабски. „Иллях“ на староарабски (без определителния член „ал“) е „бог“ или „божество“. Съвременните европейски езици възприемат „Аллах“ просто като име на мюсюлманския бог. Тази дума е безлична и именно по тази причина ислямската езиково-теологична практика смята, че Бог има друго, скрито име, което знае само Той и никой друг. Същевременно обаче самата тази дума всъщност е преводимо понятие. „Ал-лах“ означава „Богът“. Това не е който и да е „иллях“, а именно Единственият. „Неизвестното име“ на Аллах има своите синоними, които отразяват известни неговии качества или субстанции, с които човек да може да се обръща с молитви към него. За запълването на тази „празнина“ в арабския език съществуват още много (99 според традицията) думи, които са неговии синоними и отразяват една или друга страна на неговата безкрайна неуловима същност: той е Халик - Първосъздател, Насир - Всепобеждаващ, Кахир - Съкрушаващ, Рахман - Всемилолюбив, Рахим - Милосърден, Касим - Разделящ (доброто от злото) и т.н. Така се раждат двете части на личното име на повечето мюсюлмани. Първата е „Абд-ул...“ - „Раб на...“ - и следва едно от тези 99 „имена на Аллах“. Тоест всеки е „Раб на бога“ независимо дали вместо думичката „Аллах“ е използван един от неговите свещени синоними. Не може да се произнасят отделно „Абдул“ и „Наср“ например, а винаги заедно - Абдул Наср, което ще рече Раб на Всепобеждаващия.“

По-нататък авторът дава пример с популярния у нас Аладин. Така

европеизирано, името губело целия си вътрешен смисъл и никой арабин не би го възприел за арабско. На арабски то звучало „Аля ед-Дин“ - и автоматически смисълът му ставал „преводим“: то означава „възвисяване на вярата“.

Сиреч: не пипайте имената, не се подигравайте и не си измисляйте, когато сте невежи и не знаете какво правите. Защото се получават и нелепици. Като „Сезам, отвори се“, друг пример от тоя предговор. Българският преводач преди сто години не разбрал, че става дума за сусам. Паролата за пещерата на 40-те разбойници е била „Сусам, отвори се“. Нашият начеващ следосвобожденски преводач обаче ни е завещал неологизма сезам.

Втора гледна точка : Името като естетическа мярка

Христо Димитров Измирлиев е роден на 17 септември 1898 г. в град Кукуш, тогавашна Османска империя, днес Килкис, Гърция. След опожаряването на Кукуш в Междусъюзническата война 1913 г. семейството му, както и това на още много македонски българи, се преселва в България и най-вече в София. Това между другото се оказва съдбоносно за бъдещия български книжовен език. Известно е, че за база на книжовния ни език са взети централните балкански говори, но именно преселническата вълна от началото на 20 в. ще даде съвременния софийски говор (и не само това, разбира се). А оттам ще се появят в речниците ни дублетни форми, за които в източна България не са и чували и до днес.

Измир пък е град в съвременна Турция в Мала Азия, полуострова, известен и като Анадол. Измир е град с над 3500-годишна история, втори пристанищен порт след столицата Истанбул (бивш Константинопол и Цариград). Измир е град на древните гърци, на Александър Велики, на Римската империя. Той е основан от гърците и името му е гръцко. Името му е Смирна.

Смирна, което име в турския си звуков вариант (тоест съобразен с фонетичните особености на турския език) звучи именно Измир. Ето че турците не са сменили името, макар че крайностите не им са чужди: през 1922 г. лично Кемал Ататюрк предвожда армията, завладяла града и изклала масово християнското население.

А какво прави нашият Христо? Прави нещо изключително елегантно и гениално. На него така или иначе му трябва псевдоним, той е поет. И той решава да не си променя фамилията, а само да я актуализира фонетично. Фамилията му идва от град и

той решава да я премени според името, което европейците са дали на този град, а не дошлите посетне азиатци.

Става дума за поета Христо Смирненски.

И сега сравнете естетически това хрумване и реализация на Измирлиев / Смирненски с намерението на варненския общински съвет да прекръсти Кабакум на Големия пясък. Последното звучи като концлагерна зона в Белене. Да не говорим, че буквално в турската дума пясъкът не е голям (което е логично за всеки, познаващ дюната), а е едър - „каба“ означава едър, груб.

Трета гледна точка : Името като художественото литературно пространство

Всеки начинаещ литератор, както и всеки добър ученик от гимназията знае, че имената в романите не падат от небето, а се подбират от автора предумишлено и многозначително. Имената изпълняват пълноструйна семантична роля - не по-малка от един сюжетен възел или литературен мотив, например.

Кой завършил филолог не знае защо Талевата Султана от „Железния светилник“ е Султана? Или какъв разкол в света внася главният герой на „Престъпление и наказание“ на Достоевски Родион Разколников?

Аз обаче ще ви дам пример от един подценяван от нашето литературознание, а модерен за времето си роман - „Нова земя“ на Иван Вазов. Писан уж като продължение на „Под игото“, романът е писан модерно за времето си, няма нищо общо с романтично-авантюрната канава на „Под игото“. Но пък припомня и развива негови знаменити герои.

Така например в „Нова земя“ пътува един влак. Тоя влак пътува за Париж, прекосява цяла Европа. И в него студент, българин, се хвали наляво и надясно, флиртува със спътничките, показва колко напредничав е, как е усвоил цивилизацията за разлика от допотопния си баща. Тоя именно студент назовава себе си Брадлов.

И накрая какво се оказва? Повествователят се хили, като припомня, че това момче е малкият сополив син на Рачко Пръдлето. Сега - видите ли - сменил си фамилията на Брадлов. Вазов се смее и ние с него, а Алеко от подобен смях чак открива най-манталитетния български художествен герой - Бай Ганьо.

А ето че в основата на смяха стои една простичка процедура - смяна на името.

Какво значение имат имената като символика, като идеали, но и като сюжетен извор и прочее, лесно ще илюстрираме с друг пример от този Вазов роман.

Както „Под игото“ е центриран около Априлското въстание 1876, така „Нова земя“ е насочен около Съединението 1885. Когато настава патакламата и започва съединението, на един мост над Марица се развиват важни маневри. Един колосален по ръст възрастен мъжага стои от едната страна на моста със задача да не пуска аскера да мине. Мине ли, край на съединението. Тоя локален пълководец не разполага с оръжия, нито с войска. Той разполага само с двамата си сина. И той започва да ги командва: къде да нападнат, къде да хвърлят камък, къде да потропат със сопа. На моста се чува следното:

- Гурко! На левия фланг! Задръж и атакувай, като се огънат!
- Скобелев! Ти мини отдясно! Пловдив цял сега тебе гледа!

Впрочем аз не си спомням ясно романа, това са импровизирани реплики.

Работата е там, че мъжагата всъщност е Иван Боримечката, знаменитият Боримечка от „Под игото“, а Гурко и Скобелев са неговите синове, които той е кръстил така от признателност към руските генерали и сега е мобилизиран, за да заварди решителния за събитията и за цялата родина мост.

Четвърта гледна точка : Името като извор на простотия

Точно както е казано в библията: лакомото куче и луната изяда.

Така при нас бандата на Пеефски (от тук нататък въвеждам нов правопис на съответното лице: Пеефски) и техните безотговорни рекламисти посегнаха на правописа.

Думата „лавка“ идва през руски от лавица (ударение на първа сричка). Правоговорният ѝ изговор е с „ф“. Ала правописът ѝ е с „в“.

Правописната, речниковата ЛАВКА си намери опортюнист и конкурент: това е брандовата LAFKA, хем на латиница, хем с Ф.

И сега помислете.

Днешните интернети и технологии заставиха новите и бъдещи поколения да отбягват четенето на книги от една страна, а от друга - да пишат масово на латиница кирилски думи.

Сиреч: двата колоса на приучаването към правопис рухнаха и рухват - четенето на грамотен, коригиран текст и четенето на

кирилица. След тях и потоп.

В какво обвиняваме Пеефски и неговите главорези? В това, че отразяха главата на една българска дума. Зрителната памет е основен фактор за приучаване към правопис, това е третият стълб. И понеже не могат Пеефски и останалите византийци да отнемат очите на хората (не че не биха искали), могат да посегнат върху това, което виждат, и да го променят според кефа и лафа си.

И един ден, помнете ми думата, главата си режа, след десет години в най-новия официален правописен речник на бг езика Вл. Мурдаров или друг подобен ще включи лафката като дублет на лавката.

Има едно условия това да не се случи: при следващите обществено-политически протестни вълнения някой нов Индже да посегне на магазетата по спирките, подхождайки погромаджийски.

Няма ли такава фирмена марка, няма и посегателство върху правописа - както е пророкувал най-великият езиковед, грузинския Йосиф.

Епилог

И понеже ме е гнус да завърша статията с горната клика, нека разкажа една простичка история с хамстери.

Преди четири години купихме два хамстера. Няма как да се узнае полът на всяко новородено, убеждаваше ме жена ми. Аз обаче я убеждавах, че полът може да стане известен късно, но двете същества не бива да остават толкова време без име, некръстени.

И взех, че ги кръстих аз. Крум и Сара, брат и сестриче.

И месец или по-малко след това се наложи да ги разделим в два аквариума - биеха се, оказаха се и двата женски.

Обаче това не им промени имената, нищо, че полът на едното не отговаряше.

Не че и сред хората това не се случва. Ето, споменатия в началото Азис. Уж мъжко име, пък полът май-май не отговаря.

След две години хамстерите умряха. В бегенета пишат, че хамстерите понякога възкръсвали, та ги чакахме два дена, докато замиришат.

Тръгнахме с Тошко, сина ми, да ги погребваме в градинката, обаче ни достраша от мародерство - нашите градинки са фрашкани с котки. Почесахме се и решихме: ще ги погребем между двете големи платна на бул. „Осми приморски полк“, в тревата.

Така и стана. Когато ги закопахме, Тошко намери някакъв камък, донесе го - спрямо нас, хората, не беше кой знае какво, в една ръка да го носиш, но спрямо почившите хамстери то си беше истинска канара.

Турих камъка над прясно закрития гроб, простихме се с Крум и Сара и нарекох камъка и миниместността около гроба Канарата.

И ето сега седя, тракам по клавиатурата и си мисля: ако случайно варненският общински съвет научи за моята местност, за Канарата? И реши да ѝ сменя името?

Не, не, мисля си. Ако смени името на Канарата ми варненският общински съвет, проклет да е!

Варна, 24 януари 2014

Мариан ЖЕЛЕВ. Името ми в шестнадесет часа

Заспал - това е името ми рано сутринта, когато съм отворил очи, но душата ми спи. Правя обичайните рутинни движения и добре, че е така, защото в противен случай ще гледам в стената. Пия кафе и усещам, че съм жив и мога да мисля. Дори се ободрявам от мисълта за новия ден. Добро утро! Името ми е Свежест.

Имах един приятел от училище. Когато смениха имената, той стана Галин. Никога нищо не сме делили. Дори напротив - в класа ни имаше шест турчета и всички бяхме равни. Едва при смяната на имената стана ясно, че нещо не е както трябва. Но това ни го казаха възрастните. После Галин замина за Турция и ми се обади след години. Трудно свикнал. Мъчно му е. Започнал работа като сладкар.

Имало е случаи, когато за себе си кръщавам местности, забележителности, дори хора, които нямат нищо общо с действителните им имена. Давам примери: в казармата именувахме един Спойлера, заради удебелените му челюсти и здравата захапка; в Пирин - „Върхът на Венци”, който в действителност се именува Стражите; на Тюленово - Иглата (Самотника), защото това бе име, дадено от моята компания. Да, когато съм споделял или изтъквал тези имена, намирали са се хора, които се сърдят или започват да спорят. Не търся това. Моят собствен свят е зает от

въображение и асоциации, които намират повод да се разгърнат в кръщаването на местности, обекти и хора. И това не е странно. По-скоро кореспондира с една моя красива утопия, че съществуват много други светове, за които ние трябва да се подготвим. Някои от нас успяват да попаднат в тях за кратко или дълго - насън, в мечтите или тъгата си, в представите и илюзиите си - и щом стъпиш на онази другата почва, ти се иска да кръщаваш наред всичко, като Адам, защото е ново, непознато и интересно.

Добре, часът минава десет. Слънцето отдавна е изгряло. Отдавна съм загубил усещането за нещо ново. Името ми е Инертен. Вървя към някаква сграда и дори не си спомням какво ще върша вътре. Нося документи. Охраната ме упътва. Качвам се на асансьор и ръката ми сама знае кое копче да натисне. Чакам пред врата. Десет, петнадесет минути... половин час. Започвам да тропам с крак и веднага си слагам ново име.

Да, обаче има един друг свят, в който ние трябва да се научим да живеем заедно, общо. Свят, който ще трябва да побере милиарди представи и непонятно за назоваване число мисли, настроения, емоции. Един идва и казва едно: „Така ще бъде!“ „Не - отсича друг - няма да стане!“ И всичко става наопаки. Толкова рядко можеш да чуеш политик, общественик, ръководител, който да обедини всички тези наши вътрешни светове и представи. Не става въпрос дори за политическа платформа или идеи. Просто за начин на поведение. Имената - имаме толкова добър опит в това те да ни скарват. Варненските местности - стигна се до бой. Примерът беше показателен. Ние отново настръхнахме. Общественото мнение е като наплюто от мухи, които имат още привилегията да се казват управници. Решиха каквото решиха и веднага инжектираха омраза. „Щом не мислите така, значи сте против българското“, а другите викат: „Не може така, трябва комисия, това са стари имена, свикнали са хората“. Интересно, защо мен никой не ме попита. Или една група от хора, а може би хората в цяла Варна. Всички имат право на мнение.

Всъщност знам какво щеше да стане. В такива случаи обикновено има подготвени окопи за враждуващите. Едни са насъскани с езика на псевдонационализма, другите - с психологията на кокала. Пуска се новината и остава да гледате сеир. Форумите, социалните мрежи, коментарите и други съвременни окопи бълват от примери за това как можем на всяка цена ние да се поддържаме в състояние на изкуствена кома, анестизирани от омразата.

Минава обед. Балансиран е моето име. Умея да говоря бавно по телефона, да се храня в същото време и да се разсейвам, защото имам нужда и от това. Леко ми е и искам да споделя състоянието си. Ще бъда Любезен, казвам си, но на вратата някой се блъска в мен, после ме избутва и любезността ми отива в кошчето. Ядосан съм, но наум. Запазил съм си все пак частица въздържание. Мога да се възнаградя с ново име - Победител.

А сега си представете свят, разделен на кубчета. Във всяко кубче има по една персона. И всеки за себе си отглежда свят, в който да се храни, вирее, мечтае, почива, развлича. Милиарди кубчета, разделени с видими и невидими, но сигурни стени. Всеки дава каквито си иска имена на предметите, храната и всичко в своя живот. Няма с кого да се кара, да се различава или търси справедливост. Но идва момент, в който магията се разваля и стените падат и персонажите се вкочват един в друг. „Това е „керемидата“ - вика един. „Не, „цигла“ е“ и цапардосва персоната. Тя пада и умира. Убиецът наследява света на убития и придобива власт. Скоро, след още няколко тухли в главата на опонентите и той ще се превърне в колещия и бесещия.

Колещите и бесещите са агресивни и това е заразно. Но освен всичко друго те са и егоисти. Няма и допирни, което е вече ужасно. Нещата са или - или. Щом не си с мен, значи мога без да искам да те бутна в пропастта. Като те няма, твоето пространство по право ще бъде дадено на друг, от нашите. И пак се връщаме към света на порции.

Защо?

Защото ми се струва, че след смъртта си ние, хората, ще заживеем в един общ свят, където няма да ни се налага да измисляме нищо. И не само. Ще бъдем едно цяло и един няма да бъде по-цял от друг като цяло. Не ще са ни нужни дрехи и коли, за да се отличаваме, нито пари, с които да се купуваме. Нещата ще бъдат прости и съвършени. Но докато дойде този момент ще трябва да видим дали сме готови за такъв един балансиран свят, доказвайки се в друг, в който има какво да се дели, именува, разпределя и оформя.

По този повод ми се иска в четири следобед да нямам име. Ще се опитам да се прелея в очите на някой случаен човек от улицата. Да усетя как стоят нещата при него и с какви очи той гледа на света. Със сигурност ще ми е интересно, защото, докато бърборех, ми хрумна, че няма да е лошо в нашия живот да се опитваме да

направим нещо заедно. И колкото повече хора сме, колкото повече успяваме да се обединим около една идея, едно име и една цел, толкова светлината на изградените в нас светове ще озарява дните ни.

Обичащ - беше името ми, което взех назаем от един човек на улицата. Минаваше шестнадесет часа и аз продължих да вървя.

Варна, 26-27 януари 2014

Елена ВЛАДОВА. И аз искам да се казвам Елен...

Преди два дни се обадох на личния ми лекар (подчертавам прилагателното личен), който живее през един вход, за да го питам дали може да ме прегледа у тях или у нас. Зима, грип и така нататък. Личният ми лекар ми каза по телефона: „Как така ще дойдете у нас, нали ще ме заразите?“. Аз обаче не го питах дали, ако отида в кабинета му в болницата, няма пак риск да го заразя. Не му казах - нарочно, че щом ще дойде на домашно посещение, това се плаща, което е в реда на нещата. Може би тогава, ако го бях казала, нямаше толкова да го е страх, че ще се зарази. Но пък от друга страна личният ми лекар, колкото пъти съм отишла за нещо, като му плащам потребителска такса от 2,90 лева, не ми връща 10 стотинки.

Откога лекарите в България се превърнаха в мухльовци и в чиновници? Това стана в същия момент, в който учителите станаха мързеливи с мотива, че не им се плаща (истината е, че сред тях мнозина днес са некомпетентни за тази професия), и за да научат нещо, учениците ходят на уроци. Знам, че и сред лекарите, и сред учителите има и такива, които искат да направят много повече, отколкото правят, но системата не им го позволява, а им пречи. Образованието и здравето на една нация, за които не се мисли целенасочено и в перспектива, са две неща, които водят логично до две други неща - затъпяване и смърт.

Всичко това го написах, защото знам, че мога да го напиша, но на никой не му пука. Днес това е смисълът на журналистиката и на блогърството у нас - пишеш, но на никой не му пука. По-важни са други неща, които изведнъж хрумват в нечия глава я на местен

общински съветник, я на народен представител и понеже много медии се движат според политическата конюнктура, ги превръщат във важен казус. Нали трябва да се симулира дейност? Това е по-важно от затъпяването и смъртта. Именно това се получи с предложението за смяна на имената на над 200 географски обекта във Варненски регион. Изведнъж се оказа, че те пречат, понеже били турски и че е много важно плажът да не се казва Кабакум или Аладжа манастир да се преведе на принципа „драсни-палниклечица“. Но не само турски - арабски, персийски и така нататък. История...

В английския език до ден днешен има по две думи за това, ако искаш да кажеш, че ядеш свинско месо, и за животното прасе, както и за говеждо месо и за животното крава. Свинско месо (pork) идва от френското porc, но не от английската дума за прасе (pig). Говеждо месо (beef) идва от френското bœuf, но не от английската дума за крава (cow). И как така до ден днешен англичаните не са премахнали френските думи, навлезли в езика им в резултат на това, че французите са завладявали Англия и са въвеждали своите думи? Не са. История...

Всъщност, и аз искам да се казвам Елен. Може и Хелън. Тогава нямаше да съм родена във Варна, България. Обаче се казвам Елена. И ще си сменя личния лекар. Даже и да си сменя името официално, това няма да помогне той да стане по-добър специалист. Същото се отнася и за държавата ни.

Варна, 28 януари 2014

Дата:
29 януари 2014, сряда

Място:
Варна,
Дом на писателя,
ул. Крали Марко 11

Часове:
18:30 - 20:30

Следваща тема
(последна седмица на февруари)

ОКУПАЦИЯ : Кой? Какво? Кого?

За контакти, желание за включване
и всякакви въпроси и предложения:

omp.vama@gmail.com + [facebook.com/ObsestvomNaMladitePisateliVarna](https://www.facebook.com/ObsestvomNaMladitePisateliVarna)